

Sygn. akt VIII U 14/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2015 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący – Sędzia S.O. Dorota Stańczyk

Protokolant – sekretarz sądowy Ewelina Parol

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2015 roku w Lublinie

sprawy H. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania H. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 6 listopada 2014 roku znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VIII U 14/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 listopada 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił H. S. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że wnioskodawca nie udowodnił wymaganego powołanymi przepisami 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Wskazał, że wnioskodawca nie przedłożył dokumentów potwierdzających pracę w warunkach szczególnych - świadectw wykonywania prac w warunkach szczególnych. (decyzja k. 33 a.e.).

W dniu 16 grudnia 2014 rok pełnomocnik wnioskodawcy wniósł odwołanie od powyższej decyzji. Z jego treści wynika, że domaga się zmiany zaskarżonej decyzji i zasądzenia kosztów postępowania na rzecz skarżącego według norm prawem przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że wnosi o zaliczenie do pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia: od 9 grudnia 1974 roku do 16 czerwca 1986 roku w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej, od 16 czerwca 1986 roku do 30 czerwca 1998 roku w (...) K. (...) w L., od 1 lipca 1998 roku do 31 grudnia 1998 roku w (...) Zarządzie (...) w L.. Podniósł, że u tych pracodawców wnioskodawca łącznie pracował 24 lata, z czego przez zdecydowaną większość czasu czyli około 70%-75 % czasu pracy wykonywał prace cykliniarskie, więc oczywistym jest, że 17-18 lat spędził na stanowisku wykonywanej w szczególnych warunkach. (odwołanie k. 2-4 .a.s).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, w całości podtrzymując argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k. 8-9 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił, co następuje:

H. S. urodził się w dniu (...), a w dniu 14 października 2014 roku złożył wniosek o emeryturę (k. 1-4 a.e.).

Do wniosku dołączył między innymi świadectwa pracy :

1) wystawione przez (...) Spółdzielnię Mieszkaniową w L. z dnia 16 czerwca 1986 roku, z którego wynika, że w okresie od dnia 9 grudnia 1976 roku do dnia 16 czerwca 1986 roku , w pełnym wymiarze czasu pracy, był zatrudniony na stanowisku lastrikarz-posadzkarz (k. 8a.e.);

2) wystawione przez (...) (...) Zarząd (...) w L. z dnia 30 czerwca 1998 roku z którego wynika, że w okresie od 16 czerwca 1986 roku do 30 czerwca 1998 roku wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prace na stanowisku posadzkarza –parkieciarza (k. 9 a.e.);

3) wystawione przez (...) Zarząd (...) w L. z którego wynika, że od 1 lipca 1998 roku do 31 grudnia 1998 roku wykonywał prace w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku posadzkarza-parkieciarza (k. 10 a.e.);

Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił, że wnioskodawca legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 roku stażem ubezpieczeniowym w wymiarze 25 lat. 9 miesięcy i 29 dni okresów składkowych i nieskładkowych., w ramach, których nie uznał żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych (vide karta przebiegu zatrudnienia – k.32 a.e.), Nadto ustalił, że H. S. nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Zaskarżoną decyzją z dnia 6 listopada 2014 roku odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, z uwagi na nieudowodnienie wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach (decyzja k. 33 a.e.).

Sąd ustalił, że w dniu 9 grudnia 1974 roku wnioskodawca został zatrudniony w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej Zakładzie (...) na stanowisku lastrikarza-parkieciarza, a od dnia 1 stycznia 1979 roku został przeniesiony na stanowisku posadzkarza (akta osobowe k. 23 a.s., a w szczególności: umowa o pracę k. 23 a.o., angaż k. 17 a.o.). Na zajmowanych stanowiskach wnioskodawca zajmował się renowacją starych parkietów w mieszkaniach. Jeżeli parkiet się ruszał to wnioskodawca przekładał stary parkiet i kładł nowy klej. Następnie cyklinował parkiet i lakierował go chemisilem i kaponem. Podczas lakierowania wydzielal się nieprzyjemny zapach. Przekładanie parkietu w mieszkaniu o powierzchni 50m² trwało około 2 dni, cyklinowanie około 4 dni, a lakierowanie 4 godziny. Ponadto wnioskodawca zajmował się układaniem nowych parkietów i dowozem materiałów (zeznania wnioskodawcy k.18v, 34v-35 a.s., zeznania świadków: J. C. k. 34 a.s., A. M. k. 34v a.s.).

Z dniem 16 czerwca 1986 roku wnioskodawca w drodze porozumienia pomiędzy zakładami podjął pracę w (...) (...) Zarządzie (...) w L. (akta osobowe k. 23 a.s., w szczególności: porozumienie k.19 a.o.). Został zatrudniony u tego pracodawcy w charakterze posadzkarza, na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy (akta osobowe k. 26 a.s., a w szczególności: umowa o pracę k. 14 a.o.). Od dnia 1 września 1993 roku otrzymał angaż na stanowisko posadzkarza –parkieciarza (akta osobowe k. 26 a.s., w szczególności: angaż k. . 28 a.o.).W związku z reorganizacją organów infrastruktury wojskowej z wnioskodawcą rozwiązano stosunek pracy z dniem 30 czerwca 1998 roku (akta osobowe k. 26 a.s., w szczególności wypowiedzenie,k.32 a.o.).Jednocześnie od dnia 1 lipca 1998 roku został zatrudniony u następcy prawnego dotychczasowego pracodawcy tj. w (...) Zarządzie (...) w L. (akta osobowe k. 26 a.s., w szczególności umowa o pracę k. 35 a.s.). Na wymienionych wyżej stanowiskach u tych pracodawców wnioskodawca zajmował się cyklinowaniem parkietów za pomocą cykliniarki elektrycznej. W czasie cyklinowania panowało duże zapylenie, a cykliniarka emitowała duży hałas, ale wnioskodawca pracował bez słuchawek i maski. Skarżący zajmował się również lakierowaniem parkietów. Dodatkowo zajmował się także przekładaniem starych parkietów i układaniem nowych. Przez kilka dni w roku zajmował się wykonywaniem pokrycia dachów papą (zeznania wnioskodawcy k.18v, 34v-35 a.s., zeznania świadków: S. K. k. 32v-33 a.s., J. S. k. 33-33v a.s.).

Z dniem 1 października 2004 roku został zatrudniony na stanowisku portiera (akta osobowe k. 26 a.s., w szczególności: aneks k.49 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej powołanych dowodów. Sąd uznał za wiarygodne zgromadzone w sprawie dowody nieosobowe w postaci dokumentów w szczególności umów o pracę, angaży i zakresu obowiązków zawartych w aktach osobowych wnioskodawcy, jak również świadectw pracy znajdujących się w aktach osobowych i aktach organu rentowego. Dokumenty w aktach osobowych są przechowywane przez upoważniony podmiot i nie noszą żadnych śladów ingerencji w ich treść. Są przechowywane przez archiwum w postaci usystematyzowanej tworząc logiczną, uporządkowaną całość. Sąd podzielił również w całości zeznania wnioskodawcy, jako spójne i logiczne oraz potwierdzone dowodami z dokumentów zawartych w aktach osobowych, i zeznaniach świadków: A. M. i J. C. (odnośnie zatrudnienia w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej) oraz S. K. i J. S. (odnośnie zatrudnienia w (...) (...) Zarządzie (...) w L.). Wskazać należy, że wnioskodawca nie był stanie w sposób jednoznaczny wskazać w jakim wymiarze wykonywał czynności polegające na cyklinowaniu, a jakim wymiarze czasu pracy zajmował się lakierowaniem, układaniem i przekładaniem parkietu. W odwołaniu wskazano, iż cyklinowaniem zajmował się średnio przez 75 % czasu pracy, na rozprawie w dniu 15 czerwca 2015 roku, wskazał, że przez około 80% czasu pracy zajmował się cyklinowaniem, z kolei na rozprawie w dniu 4 listopada 2015 roku, że zajmowało mu to 50 % czasu pracy. Wnioskodawca wskazywał, jednak, że trudno było rozdzielić wszystkie czynności, które wykonywał. W związku z powyższym nie mogą dziwić problemy wnioskodawcy z oszacowaniem czasu wykonywania poszczególnych czynności na zajmowanych stanowiskach. Stwierdzić jednak należy, że wnioskodawca nie kwestionował, iż obok czynności cykliniarskich i lakierniczych zajmował się również układaniem i przekładaniem parkietów.

Sąd obdarzył wiarą zeznania świadków A. M. i J. C., S. K. i J. S.. W (...) Spółdzielni Mieszkaniowej z wnioskodawcą zatrudnieni byli świadkowie A. M. (na stanowisku parkieciarz-posadzkarz), i J. C. (na stanowisku cykliniarz-parkieciarz). Z kolei w (...) (...) Zarządzie (...) w L. zatrudnieni byli ze skarżącym S. K. (na stanowisku majstra budowy) oraz J. S. (na stanowisku kierownika) i byli przełożonymi wnioskodawcy. W związku w powyższym świadkowie z racji swoich obowiązków pracowniczych znali organizację zakładów zatrudniających wnioskodawcę i specyfikę czynności wykonywanych przez wnioskodawcę. Albowiem wykonywali te same, co wnioskodawca czynności pracownicze, lub widywali wnioskodawcę przy pracy (za wyjątkiem świadka M., który zeznał, że nie pracował z wnioskodawcą w jednej grupie, więc nie wie czy poza cyklinowaniem wykonywał jeszcze inne czynności). Świadcowie są osobami obcymi dla wnioskodawcy niezainteresowanymi wynikiem postępowania, nie mieli żadnego powodu aby składać zeznania w sposób niezgodny z rzeczywistym obrazem. Podkreślić należy, że świadkowie, potwierdzili, iż wnioskodawca zajmował się nie tylko lakierowaniem i cyklinowaniem podłóg, ale też wykonywał czynności polegające na jego układaniu i przekładaniu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Odwołanie nie jest zasadne.

Prawo do wcześniejszej emerytury dla osób zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, z uwagi na datę urodzenia wnioskodawcy, regulują przepisy art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. 2015 poz. 748, ze zmianami) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. 1983 Nr 8 poz. 43 ze zmianami). Prawo do emerytury nabywają ubezpieczeni po osiągnięciu wieku przewidzianego m. in. w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnili enumeratywnie określone przesłanki:

- posiadają okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż i 65 lat- dla mężczyzn,
- legitymują się okresem składkowym i nieskładkowym, o którym mowa w art. 27.

Natomiast, w myśl art. 184 ust. 2 emerytura, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązały stosunek pracy, jeśli ubezpieczony był pracownikiem (stan prawny obowiązujący w dacie złożenia wniosku o świadczenie) .

Ocena prawna charakteru pracy w szczególnych warunkach musi uwzględniać regulację prawną zawartą w powołanym rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku i załączniku jak i regulację zawartą w aktach resortowych bowiem zgodne z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS oceny charakteru pracy w szczególnych warunkach dokonuje się przez pryzmat regulacji prawnej obowiązującej do dnia 1 stycznia 1999 roku (vide wyrok SN z dnia 14 marca 2013 r. I UK 547/12 LEX nr 1383247, z dnia 3 września 2013 r. I UK 72/13 OSNP 2014/8/118). Rolą zatem Sądu jest dokonanie ustaleniem okoliczności faktycznych w sprawie przez pryzmat powołanych przepisów, zaś brak świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych czy wystawione nieprawidłowo, nierzetelnie nie przesądza o niemożliwości uznania takiej pracy jako wykonywanej w warunkach szczególnych. Nawet bowiem złożenie dokumentu w postaci świadectwa pracy w szczególnych warunkach może okazać się niewystarczające dla ustalenia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na charakter pracy jeśli skutecznie zostanie zakwestionowana rzetelność jego sporządzenia. Świadectwo pracy dokumentem nie jest abstrakcyjnym, w tym sensie, że treści z niego wynikające choćby były wątpliwe w świetle innych dowodów, należy bezwarunkowo przyjmować za prawdziwe. Świadectwo pracy w szczególnych warunkach, podobnie jak i inne dowody, podlega weryfikacji co do zgodności z prawdą w kontekście całokształtu materiału dowodowego, gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej (wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 21 kwietnia 2004 r., II UK 337/03, OSNP 2004/22/392; 23 listopada 2004 r., I UK 15/04, OSNP 2005/11/161; 22 czerwca 2005 r., I UK 351/04, OSNP 2006/5-6/90; 20 października 2005 r., I UK 41/05, OSNP 2006/19-20/306; 29 stycznia 2008 r., I UK 192/07, Lex nr 447272). Podobnie podnieść należy, iż samo subiektywne przekonanie ubezpieczonego, że jego praca z uwagi na uciążliwe warunki, w jakich była świadczona, może stanowić podstawę do przyznania mu uprawnień do emerytury w niższym od powszechnego wieku, nie znajduje uzasadnienia faktycznego i prawnego jak i odwrotnie – Sąd nie jest związany także negatywną oceną samego wnioskodawcy co charakteru jego pracy (vide stanowisko wnioskodawcy na rozprawie k. 132) (wyrok SA w Gdańsku z dnia 29 kwietnia 2014 r. III AUa 1093/13, LEX nr 1466745). Co więcej nawet wykonywanie pewnych czynności w trudnych dla organizmu warunkach (o czym zeznaje wnioskodawca opisując charakter pracy w latach 1969-1979) jeżeli nie można ich zakwalifikować pod jedną z pozycji z wykazu rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, uniemożliwia traktowanie takiego zatrudnienia jako mającego znaczenie z punktu widzenia prawa do emerytury, o jakim mowa w art. 184 powołanej ustawy (wyrok SA w Łodzi z dnia 7 maja 2015 roku III AUA 1048/14 LEX nr 1747264).

Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy i jej wykonywanie w warunkach określonych w § 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a więc stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy). Przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, nie jest dopuszczalne zaliczanie innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika w stopniu powodującym wcześniejszą utratę zdolności do zatrudnienia i nie zostały wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia (wyrok SN z dnia 10 kwietnia 2014 roku II UK 395/13, LEX nr 1455235) . Podkreślić należy, iż istotne znaczenie przy ocenie charakteru pracy z punktu widzenia uprawnień emerytalnych posiada możliwość zakwalifikowania jej pod którąś z pozycji wymienionego wykazu A. Treść wykazu prowadzi do wniosku, że wyodrębnienie w nim poszczególnych prac ma charakter stanowiskowo - branżowy, co jednoznacznie stwierdził Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 21/10 (LEX nr 619638) i z dnia 19 marca 2012 r., II UK 166/11 (LEXnr 1171002). "Przyporządkowanie danego rodzaju pracy do określonej branży ma istotne znaczenie dla jej kwalifikacji jako pracy w szczególnych warunkach. Usystematyzowanie prac o znacznej

szkodliwości i uciążliwości do oddzielnych działów oraz poszczególnych stanowisk w ramach gałęzi gospodarki nie jest przypadkowe, gdyż należy przyjąć, że konkretne stanowisko narażone jest na ekspozycję na czynniki szkodliwe w stopniu mniejszym lub większym w zależności od tego, w którym dziale przemysłu jest umiejscowione. Konieczny jest bezpośredni związek wykonywanej pracy z procesem technologicznym właściwym dla danego działu" (tak też wyrok SA w Lublinie z dnia 19 marca 2014 roku III AUa 1538/13 LEX nr 1448560).

Odnosząc powyższe rozważania do niniejszej sprawy wskazać należy, że wprawdzie ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że w spornych okresach zatrudnienia od dnia 9 grudnia 1976 roku do dnia 16 czerwca 1986 roku w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w L., od dnia 16 czerwca 1986 roku do dnia 30 czerwca 1998 roku w (...) (...) Zarządzie (...) w L. i od dnia 1 lipca 1998 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku w (...) Zarządzie (...) w L. wnioskodawca wykonywał prace wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w Wykazie A wykazie A, Dział V poz. 8 „Prace cykliniarskie” oraz w Dziale XIV poz. 17” Lakierowanie ręczne lub natryskowe - nie zhermetyzowane”. Istotnym jednak dla rozstrzygnięcia sprawy jest fakt, że wnioskodawca wymienionych wyżej prac nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W powyższych okresach zajmował się również układaniem i przekładaniem parkietów, na co wskazywali w swoich zeznaniach wnioskodawca oraz świadkowie. Zaznaczyć należy, że ustawodawca zdecydował się zaliczyć stanowiska związane z cyklinowaniem podłóg do prac w warunkach szczególnych, jednakże nie zaliczył do tego rodzaju zatrudnienia prac związanych z ich układaniem czy przekładaniem. Zdaniem Sądu Okręgowego na uwagę zasługuje fakt, że żaden z pracodawców zatrudniających wnioskodawcę nie zdecydował się na wystawienie mu świadectwa pracy warunkach szczególnych.

W związku z powyższym nie można zaliczyć spornych okresów do pracy w warunkach szczególnych. Wykonywanie bowiem pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku, I PK 194/08, Lex nr 528152, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNP z 2002 roku, Nr 11, poz. 272).

Mając na względzie powyższe stwierdzić należy, że wnioskodawca nie spełnił przesłanek z art. 184 ustawy o rentach i emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych albowiem nie udowodnił ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze;

Sąd Okręgowy, kierując się powyższymi ustaleniami uznał, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa, a odwołanie wnioskodawcy podlega oddaleniu.

Mając powyższe na uwadze w oparciu o powołane wyżej przepisy oraz na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.